

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Van beroepen tot bechten.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

Hunne wettighe ende natuerlijcke Princen.

M. Sondighen sy dan , die hen laten aen-schrij-
uen, oft die dienen inden legher van de Turc-
ken, rebellen van Hollandt, ende dierghelijc-
ke andere , die een on-rechtveerdighe orlo-
ghe voeren ?

D. Jaet/ sy sondighen grootelijcks / ende zijn ghe-
houden restitutie te doen van de schade die sy hun
teghen-partije aen-doen.

M. Wie sondighen noch teghen dit ghebodt?

D. Die malckanderen beroepen om op eenen se-
keren tijdt ende plaetse te verchten.

M. En magh hy oock niet gaen , die van sijnen
vyandt beroepen wordt , om sijn eere te be-
waren ende te beschermen ?

D. Neen hy : want om gheen eere oft goedt en
magh-men Gods ghebodt ouer-treden.

M. En soude hy dat niet moghen doen , als hy
van sijnen Magistraet, Capiteyn, Heere, Prin-
ce , Coningh , oft Keyser hier toe consent
hadde ?

D. Gheen-sins : want sy en hebbē gheene maght
hier toe consent te gheuen / ghemerckt dat dese sa-
ke in haer seluen quaedt ende ongheozloft is: ende
datse alle den Heeren / van wat staten oft conditie
sy zijn / op seer groote straffen van het H. Concilie Sess. 24.
cap. 19.
van Trenten verboden is.

M. En magh-men hem seluen oock niet ver-
weren, teghen de ghene die ons , oft eens an-
ders leuen , oft suyuerheydt , wilt on-recht-
veerdelijck nemen ?

D. Jaet.

M. Magh-

M. Magh-men dat wel doen, als dat niet en can gheschieden sonder den aen-comer te quetsen oft te dooden?

D. Jae't / alster gheenen anderen middel en is om te ontgaen: hoe wel dat som-tijds soude moghen gheraden wesen (als wy in de gratie Godts zyn) liever seluer te steruen / dan eenen anderen die in eenen quaden staet is / te dooden.

M. Wie sondighen noch teghen dit ghebodt?

D. Die sonder wettighe maght ende redene / deur hun seluen / oft deur eenen anderen / hun eyghen / oft eens anders lichaem dooden / quetsen / oft eenigh-sins hinderen / deur slaen / steken / smyten / quaedt toe-sien / onwetentheydt van hun-lieder conste / deur quaden raedt / mederijnen / dzancen / venijn / toouerije / valsche ghetupghenisse / onrechtveerdigh vonnis oft sententie: de waerheydt die ons bekent is / niet willen ghetupghen / oft pemanden niet beschermen / als dat sonder ons perijckel coste gheschieden / oft deur eenighe andere maniere / t'zij dat het selue heymelijcken / t'zij dattet open-baerlijck ghebeure. Soo wie gheestelijcke personen quetst / oft slaet / bouen de doodt-sonde die hy doet / valt oock inden ban / uyt de H. Kercke verwozpen.

M. Wat is hier noch verboden?

D. Alle schandael oft verargheringhe onses naestens: de welke eerst gheschiedt / met hem tot eenighe sonde te brenghen / oft soecken te brenghen / om hem hier deur te hinderen / oft ons seluen eenigh profijt oft ghenoechte aen te doen. Al-soo sondighen / die pemanden verleyden tot dzonckenschap / oncuyscheydt / ketterije / toouerije / superstitie / oft eenighe andere sonde oft quaedt.

Ten